

Vallavanema veerg

Vald tähistab aastapäeva

Tänavu tähistame omavalitsuse kahekordset juubelit. Vaatamata tulekahju läbi hävinenud arhiiviallikate puudumisele, omame me siiski teadmist, et Haljala vald eksisteeris aastatel 1917 – 1939, mistõttu möödub 2017. aastal 100. aastat esimese Haljala valla asutamisest ja moodustamisest.

Saksa okupatsiooni ajal 1918. aastal ei tahetud Haljala valda tunnustada, aga pastor Nurme ja Vanamõisa paruni Hans von Breverni südil toetusel anti sellele siiski eluõigus.

Tänastes piirides moodustati Haljala vald 30. aprillil 1992. aastal ja tänavu täitub sellest 25 aastat. On auväärt ja märgilise tähendusega tähistada Haljala valla taassünnipäeva samal aastal kui Eesti riigi põhiseaduse vastuvõtmisest möödub 25 aastat. Palju õnne, Haljala!

Omavalitsuslike õiguste taastamise ja tema kahe ja poole kümnendi pikkusesse arengusse on pühendunult panustanud sajad volinikud, ametnikud ja kaaskodanikud. Vallavalitsuse nimel tänan kõiki endisi ja praeguseid volinikke, valitsuse liikmeid, vallaametnikke ja -teenistujaid Teie panuse eest Haljala väärtuste tugevdamisel ja edendamisel.

Valla aastapäeva väärtustab eriliselt kihelkonnaraamatu kirjastamine ja väljaandmine. Haljala põhiväärtused on kahtlemata tema inimesed, elu- ja töökeskkonna jätkusuutlik areng ning kogukonna ühtne õlatunne.

Meie seas on palju väärikaid, tegusaid ja tublisid vallakodanikke, keda pole kunagi hilja meeles pidada, tänada ning tunnustada. Valla põhimäärusesse on sisse kirjutatud peatükk „vald tänab ja tunnustab“ kategoorias – aukodanik. Tänavu pälvivad selle austusavalduse ja tunnustuse oma elutöö või erakordselt suurte ja väljapaistvate saavutuste ning teenete eest valla ees Thomas von Dellingshausen ja Jaan Neudorf. Suure vapimärgi pälvivad paljud ettevõtjad, ametnikud ja haridustöötajad.

Haldusreformist

Haldusreformiga on muidugi üsna segased lood. Tõehetk sünnib ehk peale 15. juunit, kui Vabariigi Valitsus langetab lõppotsuse ühinevate Haljala ja Rakvere valdade sundliitmise osas. Valitsuse ettepanekule koostatud eitava vastuse ja rahvaküsitluse tulemuste põhjal otsustab volikogu, kas nõustuda või mitte nõustuda sundliitmise ettepanekuga. Isiklikult arvan, et nõndanimetatud suure Rakvere valla idee saab küpseks nelja aasta pärast, kui ühine omavalitsus moodustatakse Haljala, Vihula, Sõmeru, Rakvere valdade ja Rakvere linna baasil, Lasilast kuni Kääsmuni piirides. Sinnamaani suudame jätku- ja haldus- suutlikult arendada ühinenud Vihula ja Haljala valda. Soovin otsustajatele sirget selgroogu, ausaid ja julgeid otsuseid eesmärkide saavutamisel, Haljala vallale õitsengut ja heaolu.

Koolihoone ehitamisest

Koolihoone põhitaotluse menetlemine SA Innove hetkel käib kuni lõpliku rahastamisotsuse kättesaamiseni. Paralleelselt sellega koostab vallavalitsus aja- ja tegevuskava, kuidas efektiivselt ja juriidiliselt korrektselt alustada koolihoone projekteerimiseks ettevalmistavate tegevustega. Ruumiprogramm ja tegevused kooskõlastatakse asjaomaste komisjonidega. Selge on see, et käesolev aasta kulub täielikult uue koolihoone projekteerimisele ning nurgakivi panek kaasaegse koolihoone ehitamisele (seniste õppehoonete asemel, mis lammutatakse) võib aset leida kõige varasemalt 2018. aasta hiliskevadel. Kõige ebamugavam aeg kooliperale on 2018/2019. õppeaasta, mil õppetöö toimub asenduspindadel (rahvamaja, lasteaed, võimla ja tööõpetusmaja). Kui kõik kulgeb plaanide kohaselt, ilma vaidlusteta ja kohtuskäimiseta, avab uus koolihoone oma ukseid 1. septembril 2019. aastal.

Leo Aadel
vallavanem

Haljala vald 100 ja 25. Haljala valla taastamine

Koolidirektor Henn Altmäe õnnitlemas vallavanem Hille Hansaart 29. mail 1992.

Haljala valla sünnipäeva eel on paslik meenutada, millist tööd tehti Haljala valla taastamiseks 1980. aastate lõpus 1990. aastate alguses. Käesoleva artikli aluseks on Hille Hansaare, esimese volikogu esimehe ja vallavanema meenutused valla 10. aastapäeval.

Kui 1980. aastate lõpus hakkasid Eestimaal puhuma vabadusetauled, algas sihipärane tegevus ümberkorraldusteks ka valitsusasutustes ja majandites. 1990. aasta maikuu arutati külanõukogu istungil vallale ülemineku küsimust. Valla põhimääruse ja arengukava väljatöötamiseks moodustati töögrupp, mille esimeheks valiti Mati Krull.

Hille Hansaar on meenutanud, et esimese kogemuse valla töökorraldusest said nad 1989. aastal tööreisilt Soome Pyhtää valda. Kasulik külaskäik oli 1992. aasta kevadel Saksamaale Schönbergi valda, kus sõlmiti sõprus- ja koostööleping. Koolitusti oli ka omal maal: Tartu Juhtimise Kõrgemas Koolis ja Tallinnas Majandusjuhtide Instituudis.

Valla staatuse saamiseks oli vajalik sotsiaalsfääri ning tegeliku elu juhtimise ja korraldamise ülevõtmine. Astuti Virumaa Omavalitsuste Ühenduse liikmeks, avati oma arve Agrotööstuspangas, 1991 võeti riigilt üle oma piirkonna raamatukogude ja kultuuriasutuste ja Haljala kalmistu finantseerimine. 1991. aasta 1. septembrist võeti üle ka Haljala Keskkooli, Aaspere põhikooli, Essu Lasteaed-Algkooli ja Haljala ambulatooriumi finantseerimine.

Töökoormus suurenes ja tööle võeti aseesimees Peeter Kinks, pearaamatupidajaks sai Ludmilla Luht, maakorraldajaks Kaino Valdre. Moodustati Arengufond, millest finantseeriti põhimääruse ja arengukava koostamise kulusid. Alustada tuli nullist ja näha arenguid, teadmata võimalusi, oli päris raske pätkel. Arengukava ja põhimääruse väljatöötamisega tegeles Peeter Kinks. Tehniliseks sekretäriks sai Lea Mägi, ökonomistiks Marianne Paas ja raamatupidamises töötas veel Lia Vähre, keskkonnaküsimusi lahendas Jaanus Tuusti. Uusi seadusi ilmus tohutult palju ning vaja oleks läinud juristi, kuid polnud pakkuda head palka ja elamispinda. Hille Hansaar on rõhutanud, et tööpuuduse üle kurta ei saanud ning maja Tallinna maantee 4 jäi väga kitsaks.

1991. aastal lagunes ka Viru kolhoos ning algas kiire üleminek väikefirmadele ja talumajapidamisele. Tuli välja anda asutamis- ja tegutsemislubasid. Riigivara Ametile esitati taotlus valla territooriumil asuvate riigivarade üleandmiseks valla bilanssi.

1992. aasta jaanuaris oli põhimääruse ja arengukava val-

mis, mille saadikud pidid kinnitama, seejärel tuli see esitada Tallinna ekspertkomisjonile, kus toimus põhjalik arutelu ja kaitsmine. Närveerimist oli päris palju. Seejärel tuli oodata kolm kuud.

Igapäevane elu läks omasoodu edasi. 1992 algas intensiivne maa- ja omandireform, jätkus sotsiaalsfääri ülevõtmine majanditelt.

30. aprillil oli viimane nn tuleproov Kadriorus Eesti Vabariigi Ülemnõukogu Presiidiumi ees. Ettekande tegi Hille Hansaar. Esitati küsimusi ning siis teatas Arnold Rüütel, et Haljala külanõukogule omistatakse valla staatuse. Kell oli 15.10. Valla staatuse tunnustuse pidulik üleandmine oli 29. mail 1992 Haljala rahvamajas.

Suur töö oli jõudnud tulemuseni, mida väga-väga oli oodatud, meenutas Hille Hansaar.

Külli Heinla

Haridusest, koolist, tulevikust – realisti vaatenurk

Kiirelt muutuvate aegade tormituultes, mil näib, justkui seisatakse uute ja pöördumatute muutuste lävepakul, varitseb teatavasti ka ohte. Üks põhilisemaid nende seast näikse olevat ka ajatute ning universaalsete tarkuste hülgamine ülepeakaela. Juba ennustavad mõned teatud igivanade nähtuste peatset lõppemist (näiteks töö tegemine meie praeguses mõistes) või valmistuvad teised seni utoopilistena tundunud ideede ellu astumiseks (sularaha kadumine, isesõitvad autod, tehisintellekt jne). On huvitav näha, et vaatamata oma antiiksele päritolule pole säärane ühiskondlik institutsioon nagu üldhariduskool veel kellegi poolt minevikujäänukiks tembeldatud – keegi ei kahtle selle olulisuses. Hoopis teine lugu puudutab aga küsimusi miks, kuidas, mida ja millal seal midagi teha tuleks. Kooli püha ülesanne – kujundada lapsest moraalne, mõtlej ja aktiivne ühiskonna liige – püsib kindlatel sammastel. Aga kui küsida missugune see kool täpselt olema peaks, külmub vist küll põrgu ennem lõhki kui kõik (eri)arvamused ära kuulatud saaks.

Kõikvõimalike uuendamiste (või mitteuuendamiste) valguses, planeerides, mõtiskledes ja fantaseerides täiusliku tulevikukooli üle ei tohi siiski unustada aegumatuid tõeterasid, millele iga missioonitunnet omanud kool on tuginenud ning millele ilmselt tugineb kuni igavese ajani. Selge see, et iga õppija, iga laps on ainulaadne – see alusteadmine on fundamentaalse tähtsusega. Edasi – lähtudes inimese psühholoogiast on vääramatu tõde, et kõige kriitilisem periood intellekti arengu seisukohalt on lapse esimestel eluaastatel, s.o. alus-, pesa- ning alghariduse läbimise faasis. Kaks esimest kuuluvad teatavasti veel koolieelsesse perioodi. Mis veel: üksi jäädes on koolist vähe tolku. Siin tulevad appi emeriitprofessor Ülo Vooglaiu arvukad väljaütlemised, milles ta toonitab, et hariv funktsioon ei ole mitte üksnes koolil, vaid kõigil ühiskonna institutsioonidel. Efektiveks tegutsemiseks ei jää koolil lihtsalt muud üle, kui et tuleb teha võimalikult aktiivset koostööd nii kodude, huviharidus – kui ka muude asutustega, kuid kaalukaima tähtsusega on kõige selle juures siiski iga täiskasvanu inimlik eeskuju. Kool saab ja peab nõudma laitmatuid inimlike kvaliteete õpetajalt, on aga samas võimatu nõudma seda väljapoole kooli jäävatelt ühiskonna liikmetelt alates kohalikust lillmüüjast kuni tipp-poliitikuni. Aga igaüks neist on ju lapsevanem, kes saadab oma lapse kooli. Edgar Krull on

öelnud, et kool peab olema parem kui ühiskond – ent lastem ja lubagem tal siis seda olla.

Tarkuste kullafondi kuulub ilmselt ka tõdemus, et eetiliselt ja teistega arvestava kodaniku kasvatamiseks tuleb teda... kasvatada. Liberalism on ideoloogia, millega tulevad toime täiskasvanud, haridust saanud ja moraalsed inimesed, kuid vale oleks pookida seda silti väikeste laste kasvatamise juurde. Piirid ja reeglid peavad olema nii kodus kui ka koolis, ülimad saavutused koolitunnis on endiselt kas töörahu, aktiivne tegutsemine ja arutelu või siis kontrollitud üleminekud nende vahel. Konkreetsete reeglite nõudmine aga ei lähe põrmugi vastuollu õpetaja heasüdamlikkuse, viisakuse ja vastutulelikkusega – lihtsalt reeglid on reeglid, nagu ühiskonnas nii ka koolis. Maruline tehnoloogia areng on koolide võimaluste ringi laiendav, kuid samas ei tohi kaotada ka kainet meelt. Õppija arengut toetavas koolis peaks kõiki asjaosalisi väga sügavalt mõtlema panema kirjeldused sellest, missuguseid kasvatuslikke põhimõteteid omavad peaaegu eranditult kõik tänapäeva suurimate tehnoloogia-korporatsioonide juhid – nende kodus on lastele äärmiselt ranged piirangud kõikvõimalikele digitaalsetele vahenditele. Põhjendusena tuuakse näiteks teadlikkust digivahendite ülemäärastest tarbimisest tingitud ohtudest, sealhulgas asjaolud, et digivahendite pakutavad valmislahendused tapavad noore inimesi soovi oma käega asju katsetada, need on kiiresti sõltuvust tekitavad, võõrandavad lapsed reaalsest maailmast jne. Kui tehnoloogia kasutamine pole eesmärk omaette nende jaoks, kes selle meie jaoks loovad, siis miks peaks see olema meie jaoks? Miks mitte õppidagi targematelt?

Küsimus on ikka ja jälle selles, kuidas leida rahuldust pakkuv tasakaal traditsioonilise ja moodsa, uue ja vana vahel. Õppimine ja õpetamine peab endiselt olema süsteemne ning lähtuma didaktilistest põhitõdedest ning mistahes masin, äpp või interaktiivne mäng õpetajat ei asenda. Kahetkümmend esimese sajandi moodne kool pole kahtlemata autoritaarne ning hirmu ajal funktsioneeriv. Kuid see kool pole ka midagi iseäranis revolutsioonilist – see on ilmselt eelkõige kogukonnakool, mida iseloomustab õpetajate ja vanemate järjepidev koostöö iga lapse suunamisel ja arendamisel. See on kool, mis ei kandu äärmustesse, kuna need pole kunagi tervitatavad – on vabadused, kuid ka konkreetset reeglid ning kohustused; on võimalus tegeleda iga abi

vajava õpilasega personaalselt, kuid välistatud on ka ultra-personaalne lähenemine (see nõuaks liialt ressursi, pealegi ei hakka õpilane eksisteerima kogukonnast eraldiseisvana – vahel tuleb lihtsalt teiste nimel enda tahtmisi koomale tõmmata nagu elus ikka); on numbrilised hinded, kuid alati ne võimalus saada soovi korral põhjalikku personaalset tagasisidet; on nii rõõmu kui ka muret. Miks muret? Sest kui kool peaks idee kohaselt olema mitte „ettevalmistus eluks“, vaid elu osa, siis ilma selleta paraku ei saa. Mida aga saab teha – pöörata tähelepanu õpilase enesekontrollile ja emotsioonidega toimetuleku viisidele, sellele, mida nimeatakse moodsas kõnepruugis enesetõhususeks (ingl. k. self-efficacy). Kaotustest ja ebaõnnetumistest on enamasti palju rohkem õppida kui kordaminekutest – miks peaks hakkama seda igipõlist tõde maskeerima loosungitega nagu peaks õpilane koolis kogema üksnes rõõmu ja edu? Raskused karastavad meid, nii liberalismis kui kommunismis, igal pool. Pöörata sellele väitele selg tähendaks pöörata selg elu kõige üldisematele seadustele.

Tugev, edukas kool ei ole (paraku) ka 21. sajandil midagi niivõrd peadpöörivat nagu seda on lendavad autod, meie eest tööd tegevad robotid, turismireisid Kuule ja muu enneolematu. Kool ei ole labor, kus eksperimenteeritakse õpilaste (s.t. inimeste kui väikeriigi väärtusliku ressursi) peal pimesi, vaid see on koht, kus kasvatatakse noori inimesi lähtudes parimatest juhtnõudest, mida ajalool seni pakkuda on olnud. Kui ka ümbruskond muutub kosmilise kiirusega, siis inimese bioloogiline olemus allub kenasti evolutsiooniseadustele ning on meie ajaskaalas sisuliselt muutumatu. Ümbruskond muutub, mitte inimesed! Seega tuleb vastu seista tänapäeval ohuks oleva nutisõltuvuse (loomulikult ka muude sõltuvuste) tekkele; tuleb ajendada last ise uurima, järgi proovima ja liikuma; tuleb maast madalast selgitada nüüdseks teadusliku põhja saanud väidet, et kõige olulisem on pingutus ja järjepidev töö (vastukaaluks sünnipärastele eeldustele); tuleb last kasvatada; tuleb nõuda temalt eneseületust ja utsitada teda mõtlema (s.t. arendama oma aju); tuleb kujundada temas harjumus väljuma oma mugavustsoonist. Triviaalne ehk küll, aga see on parim, mida saame teha.

Martin Pent

Haljala Gümnaasiumi õpetaja

Tantsides sõpradeks

Märtsikuu viimane reede oli Haljala Rahvamaja väikestel rahvatantsijatel veidi teistmoodi - neile olid külla tulnud lapsed Hiiumaalt.

Kogu reedene päev oli külalistel väga tiheidalt tegevusi täis. Hommik algas pudru söömisega, millele järgnes direktor Inge Laivi peaaegu kogu maja hõlmav tutvustus meie koolimajast ja toimetamistest, tegemistest. Vaatamata sellele, et nad olid oma külaskäigu sättinud just kevadisele ajale, nägid nad siin hoopiski talvist Haljalat ning jalutuskäigud edasi-tagasi kooli ja rahvamaja vahel möödusid lume sees kõndides. Enne lõunasööki toimusid treeningtund rahvamajas ning 3.a klassiga ühine kehalise kasvatus tund võimlas. Kõik said õpetaja Meelise juhendamise saatel palju joosta ja harjutusi teha. Tund meeldis lastele väga ning läbi võistluste said ka esimesed meeskondlikud sõprussuhted loodud. Pärast maitsvat lõunasööki tutvusid hiidlased noortekeskusega ning seejärel asuti õhtuks ettevalmistusi tegema.

Kella kuueks oli rahvamaja täitunud ilusates rahvarõivastes lastega – nii Haljala kui ka Hiiumaa tantsijad olid end valmis seadnud, et üksteisele ja üheskoos tore peoõhtu veeta. Et esinemine ikka õigem tunduks, olid kohale kutsutud ka Haljala laste vanemad. Kõigepealt tantsisid rühmad kordamööda oma varasemalt kodusaalides selgeks õpitud tantsu. Lapsed olid tublid ja kõik tuli neil hästi välja. Seejärel oli peolistel võimalus ühiselt kaetud laualt head ja paremat maitsta. Ka ülejäänud õhtusse mahtus palju liikumist: üheskoos õpiti ära mitmeid pärimus- ja seltskonnatantsu, mängiti mängu ja peo lõpuosas oli võimalus värvi-

muusika saatel diskotantsu proovida. Õhtu oli täis tantsu, tralli, mängu, suhtlemist ja meeleolukat olemist.

Laupäeva varahommikul pakkisid külalised oma asjad kokku ja alustasid pikka tagasiteed koju. Nii lastele kui ka suurtele sai omavahelised lubadused antud, et juba selle aasta lõpupeole sõidame meie Haljalast Hiiumaale neile külla!

Aga korraks täitsa algusesse – miks üldse hiidlased? Seda lihtsalt põhjusel, et rahvatantsujuhtide kooli õpingute ajal said minust ja nende rühma juhendajast Jaanikast väga head sõbrad ning soovisime, et ka meie tantsulapsed omavahel sõpradeks saaksid. Meievaheline kaugus lisas kogu asjale omamoodi põnevust juurde. Haljala lastel tekkis algul mitmeid küsimusi: Kas meile tulevad külla hiidlased? Või hoopis hiiglased? Kes need hiidlased on? Kas nad eesti keelt ka räägivad? Nüüdseks on neile kindlasti selge, et hiidlased on toredad inimesed ühelt Eestimaa saarelt, kellega sõbraks saada ja tulevikus üheskoos huvitavaid tegevusi ette võtta!

Eleri Aitman, Haljala Rahvamaja tantsuõpetaja

Meeleolu löi valgustus ja vahvad vahepalad - jagasime komme, mängisime bingot, nuputasime viktoriini, tegime ühispildi ja saime osa kaarditrikkidest. Kohvikuõhtuid plaanime jätkata ka edaspidi.

11. aprillil toimus lehtede riisumise vabakava – külakoja ümber lehti riisuma olid oodatud kõik terve päeva jooksul. Oli ka neid, kes leidsid mõne varasema aja.

6. mail toimub „Teeme ära“ talgupäev (registreeri end: <http://talgud.teemeara.ee/events/aaspere-talgud>).

13. mail toimub emadepäeva väljasõit Oandu matkarajale ning 27. mail tuluõhtu. Aasperi jaanituli on plaanitud 17. juuniks.

Jälgi meid Facebookis! Sündmuste kuulutused ilmuvad ka Aasperi, Kõldu ja Kavastu teadetetahvliitel ning Aasperi mõisa ja keskuse bussipeatustes.

Jaagu fond

Haljala gümnaasiumis algatati mõte püstitada Eesti õpetajale, tõelisele „maa soolale“ autähis, mis tegelikult puudutab iga inimest, kes olnud seotud õppimise ja õpetamisega ja laiemas mõttes elukestva õppimisega. Eesti Õpetaja Autähis pühitseti sisse rahvusvahelisel õpetajate päeval, 5.oktoobril 2012.aastal.

Käesoleval aastal, viiendal vaikelu aastal, on meil soov elu sisse puhuda mittetulundusühingule Õpetaja Autähis. Viimased Suure Jaagu kujud leiavad kooli juubeliaastal omanikud ja autasu asemel hakkab edaspidi tegutsema Jaagu fond, et jagada stipendiume.

JAAGU FONDI STATUUT

1. Jaagu Fond (edaspidi fond) on MTÜ Õpetaja Autähise poolt loodud fond, soovist edendada andekate kooliõpilaste võimalusi oma võimete, oskuste ja teadmiste rakendamiseks ning arendamiseks, samuti toetada juhendajaid-õpetajaid.

2. Jaagu Fond on loodud:

*Haljala Kooli andekate õpilaste õppe-, loome- ja sporditegevuse toetamiseks;

*Haljala Kooli õpetajatele töömotivatsiooni tõstmiseks, samuti väljapaistva töö tunnustamiseks;

* ühe Virumaa õpetaja tunnustamiseks, kes on saavutanud silmapaistvaid tulemusi pärimuskultuuri edendamisel.

3. Jaagu Fond annab igal kevadel välja rahalist stipendiumi (Jaagu stipendiumi), mille suuruse ja määramise alused töötab välja vastav komisjon. Komisjon tuleb kokku üks kord aastas, kevadel ja vastavalt vahendite olemasolule määrab toetusi.

4. Fond ei ole eraldiseisev juriidiline isik, vaid kuulub MTÜ Õpetaja Autähise juurde

5. Rahalised sissemaksed fondi saab teha MTÜ Õpetaja Autähise arveldusarve kontole.

6. Fond on avatud ja sellesse võivad teha sissemaksid kõik füüsilised ja juriidilised isikud, kes soovivad toetada fondi eesmärkide saavutamist.

7. Fondi haldava MTÜ Õpetaja Autähis likvideerimise korral jaotatakse fondi kogunenud vahendid MTÜ Õpetaja Autähise põhikirjas sätestatud korra järgi.

8. Iga aasta 10. juuniks koostab MTÜ Õpetaja Autähise juhatus avaliku ülevaate annetuste jagamisest. Soovi korral on kõigil fondi annetajatel võimalik saada informatsiooni annetuse määramise kohta.

Kevad Aasperes

1. aprillil toimus Aasperi Külakojas selle aasta esimene kohvikuõhtu. Osavõtjaid oli nii oma külast kui ka kauge-malt. Nagu kohvikuõhtule omane, olid lauad lookas, muusika mängis ja ka tantsuplats ei jäänud puutumata.

Haljala Valla Sõnumid

Haljala valla leht ilmub kord kuus. Tiraaz 1000

Toimetuse: Külli Heinla, Maiga Parksepp

Toimetus jätab endale õiguse kaastõid lühendada.

Kaastõid ootame adressil leht@haljala.ee või posti teel: Haljala Gümnaasium, Rakvere mnt 10, 45310 iga kuu 15. kuupäevaks.

Erateede ehitus- ja remonttööde toetamise taotlusvoor

Haljala Vallavalitsus kuulutab alates 03.04.2017 avatuks erateede ehitus- ja remonttööde toetamise taotlusvoor. Vabas vormis taotlus, koos teostatavate tööde hinnapakumise (t) või vähempakkumise dokumentidega, esitada hiljemalt 15.05.2017 Haljala Vallavalitsuse kantseleisse või e-postile haljala@haljala.ee.

Erateede ehitus- ja remonttööde toetamise eesmärk on toetada erateede omanikke erateede ehitus- ja/või remonditööde teostamisel Haljala valla haldusterritooriumil.

Nõuded toetuse taotlejale

Erateede ehitus- ja remonttööde teostamise toetust on õigus saada isikul, kelle elukohaks rahvastikuregistri andmetel on Haljala vald ja kes omab Haljala valla haldusterritooriumil erateed või kasutab erateed lepingu või teeservituudi alusel. Taotleja ei tohi omada taotlemisele eelnenud kolme kuu jooksul tähtaja ületanud võlgnevust Haljala valla ja Eesti Vabariigi ees.

Toetuse suuruseks ühe eratee kohta aastas on kuni 50% teostatud tööde üldmaksumusest, kuid mitte rohkem kui 600 eurot aastas.

Vallavalitsus teeb otsuse taotleja abikõlblikuks või mitteabikõlblikuks tunnistamise kohta 30 kalendripäeva jooksul toetuse avalduste esitamise tähtaja lõpust arvates.

Taotlejad esitavad Haljala vallavalitsusele hinnapakumise või vähempakkumise dokumendid, mille alusel kinnitatakse toetuse saajate nimekirja. Nimekirja koostamise aluseks on valla eelarves eraldatud rahaline piir ning järgmised põhimõtted: 1) suurim kasusaajate hulk; 2) tööde soodsaim maksumus; 3) varasem toetuse mittesaamine.

Toetuse väljamaksmiseks esitab abikõlblikuks tunnistatud taotleja vallavalitsusele arve koos arve omaosaluse tasumist tõendava maksekorraldusega hiljemalt kolme kuu jooksul abikõlblikuks tunnistamisest. Vallavalitsus teeb toetuse väljamaksmise otsuse 14 kalendripäeva jooksul arve ja maksekorralduse saamisest.

Vallavalitsusel on õigus kontrollida esitatud andmete õigsust ja toetuse kasutamise sihipärasust. Toetus kantakse töö teostaja arveldusarvele kümne tööpäeva jooksul arvates toetuse väljamaksmise otsuse tegemisest vallavalitsuse poolt. Vallavalitsusel on õigus keelduda toetuse eraldamisest, kui taotleja: 1) ei vasta käesolevale korra §-s 2 nimetatud tingimustele; 2) on esitanud valeandmeid.

Lisainformatsioon Haljala valla kodulehelt <https://haljala.kovtp.ee/teed-ja-tanavad> või tel 327 8238 ja 5063753 või marko.teiva@haljala.ee

Jäätmeveost alates 1. maist 2017

Korraldatud jäätmeveo leping lõpeb 30.04.2017. Haljala Vallavalitsus korraldab praegu riigihanget uue lepingu partneri leidmiseks perioodiks 01.06.2017 - 30.04.2022.

Kuni teenuseosutaja leidmiseni on pikendatud jäätmeveo lepingut vabaturu tingimustes ASga Eesti Keskkonnateenused, mille kohaselt on nad klientidele edastanud veo- graafikud ja uue hinnakirja.

Kellele oli perioodiline vabastus antud kuni 30.04.2017, hakkab toimuma jäätmevedu edastatud graafiku ja hinnakirja alusel. Neile, kellele oli antud erandkorras liitumise vabastus, mis lõppes 30.04.2017, pikeneb vabastus edasi automaatselt kuni ajani, mil on hanke korras leitud korraldatud jäätmeveo teenuse osutaja ja sõlmitud leping. Uus

teenusepakkuja (hanke võitja) saadab kõigile jäätmevaldajatele siis juba uued lepingud ja graafikud ning hinnakirja.

Kui te olete saanud uued lepingud uueks veoperioodiks ja soovite jäätmeveost vabastust, kuna ei kasuta kinnistut, siis tuleb peale uue lepingu saamist esitada avaldus erandkorras jäätmeveost vabastuse saamiseks.

Kõik, kes kasutavad oma kinnistut vaid suveperioodil ja soovivad talveperioodiks jäätmeveost vabastust, peaksid esitada alates septembrist avalduse jäätmeveost perioodiliseks vabastamiseks.

Avalduse [blanketid](https://haljala.kovtp.ee/blanketid) vabastamise taotluse kohta <https://haljala.kovtp.ee/blanketid>. „Taotlus jäätmeveo perioodiliseks vabastamiseks“, „Erandkorras jäätmeveost vabastamise taotlus“.

2017. aasta hajaasustuse programm

Lääne-Viru maavanem kuulutas Lääne-Virumaal hajaasustuse programmi 2017. aasta voo avatuks. Taotlusi saavad esitada ka Haljala vallas hajaasustuses asuvate majapidamiste alalised elanikud. Taotleja elukoht rahvastikuregistri alusel peab olema sama majapidamine, millele toetust taotletakse ja rahvastikuregistrikanne ei saa olla hilisem kui 01.01.2017.

Programmist toetatakse järgmisi valdkondi: *veesüsteemid; *kanalisatsioonisüsteemid; *juurdepääsuteed; *autonoomsed elektrisüsteemid.

Hajaasustuse programmi rahastatakse Eesti riigi- ja kohalike omavalitsusüksuste eelarvetest. Toetuse summast, mis on maksimaalselt 66,67% konkreetse toetusprojekti abikõlblikest kuludest, tuleb 50% riigilt ja 50% kohalike omavalitsustelt. Toetuse maksimaalne suurus on 6500 eurot ühe majapidamise kohta. Taotleja ja kaastaotleja rahaline oma- ja kaasfinantseering abikõlblike kulude osas peab olema vähemalt 33,33%.

Maksimaalse toetuse summa arvutamisel võetakse ar-

vesse ka ajavahemikus 2012-2016 hajaasustuse elektriprogrammist, hajaasustuse veeprogrammist ning hajaasustuse programmist saadud toetuse summa.

Taotlusi võetakse vastu alalise elukoha järgses kohalikus omavalitsuses. Taotluste esitamise lõpptähtaeg on 30. mai 2017.a. Programmdokument, lisamaterjalid ja taotlusvormid on kättesaadavad Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse kodulehel.

Programmi menetlejate kontaktid Haljala vallas: majandusspetsialist Marko Teiva, tel 327 8238, 506 3753, e-post: marko.teiva@haljala.ee.

Maakondlik programmi kontaktisik on Lääne-Viru Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakonna juhataja Mati Jõgi, tel 3258010, 5056177, e-post mati.jogi@laaneviru.maavalitsus.ee.

Hajaasustuse programmi 2017. aasta voo infopäev toimub 26. aprillil 2017. a. algusega kell 15.00 Lääne-Viru maavalitsuse (F.R.Kreutzvaldi 5, Rakvere) I korruse õppeklassis (ruum nr 3).

7. Toimusi arutelu Rakvere mnt 3 hoone võimaliku võõrandamise teemadel.

Vallavalitsuse istungil 29.03.2017.a

1. Kehtestati alates 30. märtsist kuni 1. maini 2017. üle 8 tonnise registrimassiga transpordivahendite liikluskeeld Haljala valla avalikult kasutatavatel teedel.

Vallavalitsuse istungil 05.04.2017.a

1. Otsustati korraldada Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmisega kaasneva elanike arvamuse väljaselgitamiseks küsitlus 21. ja 23. aprillil 2017.

2. Väljastati ehitusluba Varangu külas Mäehansu kinnistul asuva abihoonelaiendamiseks.

3. Otsustati korraldada avatud menetlusega riigihanget „Korraldatud jäätmeveo kontsessiooni andmine Haljala vallas“, tähtajaga 01. mai 2017 kuni 30. aprill 2022.

4. Moodustati hajaasustuse programmi raames finantseerimiseks esitatud taotluste hindamise ja rahastamissetpanekute tegemiseks 5 liikmeline komisjon koosseisus vallavanem Leo Aadel, sotsiaaltöötaja Urve Vogt, vallasekretär Riina Must, majandusspetsialist Marko Teiva ja vallavolikogu sotsiaalkomisjoni esimees Siiri Heinpõld.

5. Tehti volikogule ettepanek lubada vallavalitsusel sõlmida rendilepingu Essu külas Pargi tn 12 asuva elamu kasutamiseks raamatukogu teenuse osutamise eesmärgil ja mittetulundusühingu Essu Selts tegutsemiseks.

6. Eraldati vallaelarve reservfondi jäägist Mittetulundusühingule RAKVERE HAIGLA 1000 eurot uue endoskoopia-seadme ostmiseks.

7. Info Haljala valla 2017 kaasava eelarve menetlusest.

Haljala Vallavolikogu

Haljala Vallavolikogu istungil 21.02.2017.a.:

Istungil osalesid: Eleri Aitman, Siiri Heinpõld, Urve Kingumets, Kalju Kivistik, Rainer Lille, Olev Lipp, Jaan Meerits, Peeter Orgmets, Margus Punane, Kristel Strazdin, Riina Tamberg, Anti Tõld.

Istungilt puudusid: Koidu Saamot, Greete Toming ja Tiit Toming.

Otsustati: 1. Kinnitada Haljala valla 2017. aasta eelarve kogumahuga 4 513 915 eurot.

2. Võõrandada otsustuskorras Haljala vallale kuuluv Puudevilu kinnistu Kavastu külas Jaak Margatile.

3. Võõrandada otsustuskorras Haljala vallale kuuluv Hõbelõnga kinnistu Aaspere külas OÜ-le HansaClub.

4. Võõrandada enampakkumise korras Haljala vallale kuuluv Tammispea tee 11c kinnistu Essu külas.

5. Kehtestada Haljala valla jäätmehoolduseeskiri.

6. Kehtestada korraldatud jäätmeveo rakendamise kord.

7. Kuulati vallavanema vastust talle esitatud järelepärimisele seoses Leader meetme projekti taotluse ja summade muutumisega.

8. Auküla rahvaküsitluse läbiviimise eelnõu mitte hääletusele panna, kuna eelnõu aluseks olnud taotlus võeti esitajate poolt tagasi.

9. Nõustuda Vihula valla 2017. aasta eelarves kajastatud kuni 80000 euro suuruse pikaajalise laenu võtmisega Võsu sadamahoone ehitamiseks.

10. Infona arutati Essu külakeskuse ja raamatukoguga seonduvat seoses hoone hoonestusõigusega koormamiseks ning haldusreformiga seonduvaid teemasid.

Haljala Vallavolikogu istungil 21.03.2017.a.:

Istungil osalesid: Eleri Aitman, Siiri Heinpõld, Kalju Kivistik, Rainer Lille, Jaan Meerits, Peeter Orgmets, Margus Punane, Koidu Saamot, Riina Tamberg, Greete Toming, Tiit Toming ja Anti Tõld.

Istungilt puudusid: Urve Kingumets, Olev Lipp ja Kristel Strazdin.

Otsustati: 1. Anda luba Haljala Vallavalitsusele avatud menetlusega riigihanke „Korraldatud jäätmeveo kontsessiooni andmine Haljala vallas“ korraldamiseks tähtajaga 01. mai 2017 kuni 30. aprill 2022.

2. Taotleda, Kisuvere ja Lihulõpe külas asuvatele kinnisasjadele rajatava Tõrremäe-Veltsi-Haljala kergliiklustee, avaliku kasutamise tagamiseks Haljala valla kasuks tähtajatu isikliku kasutusõiguse seadmist.

3. Keelduda Kadrina Vallavolikogu tehtud ettepanekust algatada valla piiride muutmine Auküla arvamiseks Kadrina valla koosseisu.

4. Osaleda projektis „Erivajadustega inimeste tugiteenuste parandamine Lääne-Virumaal“ ja garanteerida omafinantseering 5640,75 eurot.

Avaliku ürituse korraldamine

Suvi on ürituste korraldamise aeg ja tasuks meelde tuleb avaliku ürituse korraldamise ja pidamise nõuded (HVV 16.08.2016 määrus nr 57).

Avaliku ürituse korraldamine tuleb kas vastava ametnikuga kooskõlastada või saada selleks avaliku ürituse korraldamise luba, mille väljastab vallavalitsus korraldusega ning teatud juhtudel tuleb avalik üritus kooskõlastada ka vastavate riigiasutustega. Avalik üritus, millest on vaja teavitada või taotleda vastav luba, on avalikus kohas toimuv ja avalikkusele avatud lõbustusüritus, võistlus, etendus, kaubandusüritus või muu sellesarnane inimeste koos olemine, mis ei ole avalik koosolek.

Vormikohane taotlus, mille leiad Haljala valla kodulehelt, esita juba aegsasti, aga mitte hiljem kui 14 päeva enne ürituse toimumist.

Taotlust ei ole vaja esitada avalikus kohas ehk määratlemata isikute ringile vabaks liikumiseks ja kasutamiseks alaliselt piiratud territooriumil, ehitises või selle osas (sh hoone siseruumides) ürituse korraldamiseks, kui üritus vastab ehitise kasutusloas määratud kasutusotstarbele (küla- ja seltsimajad, baarid, restoranid, ning vallavalitsuse hallatav asutus ürituse korraldamiseks oma tegevuskohas või territooriumil, välja arvatud kõrgendatud turvariskiga ürituse korral).

Kõrgendatud turvariskiga avalikuks ürituseks loetakse: 1) üle 150 osalejaga ja selleks otstarbeks mitte ettenähtud ehitise siseruumides või muu üle 300 osalejaga avalik üritus; 2) üritus millega kaasneb liikluse ümberkorraldamine; 3) avalik üritus, mille läbiviimiseks kasutatakse ajutist ehitist (nt tribüün, teisaldatav lava, suuremõtmeline telk või konstruktsioon) või muud inimese elule ja tervisele ohtu kujutada võivat lisainventari; 4) üritus, kus toimub alkohoolsete jookide jaemüük või pakkumine (v.a siseruumides toimuvad üritused või alalised müügikohad); 5) üritus, kus kasutatakse pürotehnilisi tooteid või kus tehakse tuletõid (lõke, tõrvikud vm).

Määrus on avaldatud e-RT-s ja määrusega saab tutvuda valla veebilehel. Täiendav ja täpsustav info vallasekretärialt ja riina.must@haljala.ee.

Haljala Vallavalitsus

Vallavalitsuse istungil 22.03.2017.a

1. Määrati märtsikuu toimetulekutoetus viiele toetust vajavale isikule summas 727,53 eurot, ühekordne sotsiaaltoetus kuuetele toetust vajavale isikule summas 676 eurot ja toetus ühele mittetulundusühingule summas 50 eurot.

2. Eraldati vallaelarve reservfondist Sten Karrole 250 eurot rahvusvahelistelt võistlustest osavõtukulude katteks.

3. Eraldati Haljala valla 2017.a eelarvest mittetulundusühingutele projektipõhist ja tegevustoetust järgmiselt:

- MTÜ Varangu Külaselts projektipõhist toetust 200 eurot ja tegevustoetust 1 000 eurot; - MTÜ Haljala Kultuuriselts projektipõhist toetust 400 eurot ja tegevustoetust 450 eurot; - MTÜ Segapidi Selts projektipõhist toetust 600 eurot ja tegevustoetust 602 eurot; - MTÜ Aaspere Küla-koda tegevustoetust 240 eurot; - MTÜ Spordiklubi Aaspere tegevustoetust 250 eurot spordivõistlusel osalemise kulude katmiseks ja tasuta võimlasaali kasutamiseks 1 kord nädalas; - MTÜ RLV Massive tegevustoetust tasuta võimlasaali kasutamiseks 1 kord nädalas; - MTÜ Korvpalliklubi B.C.Haljala tegevustoetust tasuta võimlasaali kasutamiseks 1 kord nädalas.

4. Lähtudes vallavolikogu kultuuri- ja hariduskomisjoni ettepanekust otsustati mitte määrata MTÜ-le Auküla projektipõhist toetust projekti „Auküla sigala ümberehitamine kultuuri- ja vabaaja keskuseks“ omaosaluse katmiseks.

5. Kinnitati Haljala Kooli töötajate koosseis 2017/2018. õppeaastaks.

6. Määrata kindlaks Tammispea tee 11c kinnistu võõrandamise tingimused.

Kirjandusring käis väljasõidul

11. aprilli keskpäeval kogunes Haljala Raamatukogu Kirjandusring rahvamaja ette, et üheskoos reisida Ida-Virumaale. Suuri plaane ei tehtud, olulised olid kaks sihtkohta – Kukruse polaarmõis ja Toila raamatukogu.

Kukruse mõis, mis asutatud 15. sajandil, asub Kukruse külas ajaloolisel Virumaal, Jõhvi kihelkonna territooriumil ning kuulub kaasajal Ida-Virumaa Kohtla valda. „Kukruse mõis räägib läbi ühe suguvõsa kaks lugu. Üks neist räägib, kuidas pealtnäha igavat asja saab teha sellise kirega, et sellest sünnib ajalugu. Teine seda, kuidas kirk ajalukku pääseda võib viia hukatuseni. See on baltisaksa ja polaaravastuste lugu,“ võime mõisa tutvustustest lugeda.

Vastu võttis meid sõbralik pererahvas ning ekskursioon võis alata. Giid tutvustas mõisahoonet ja selles asuvat ekspositsiooni, mis jutustab kunagisest mõisa omanikust ja põlevkivi esmakasutajast Robert von Tollist ja tema kuulsast vennapojast – polaaruurijast Eduard von Tollist (1858–1902), kes jäi kadunuks otsides salapärasest Sannikovi maad. Just tema mälestuseks on nimetatud Kukruse mõis Polaarmõisaks. Polaarkorrusel võis mängida lume-sõda, kohata kelgukoeri ja jääkarusid, tutvuda põhjapooluse küllastamise tingimustega.

Ajas rännata sai veelgi. Väga meeleolukas oli vanade kostüümide selga passitamine, aga ka meelde tuletamine, kuidas kirjutatakse tuši ja sulega. Ega väga hästi käsi seda tööd mäletanud küll.

Kes soovib Kukruse mõisaga tutvust teha, võib alustada nende koduleheküljelt <http://kukrusemois.ee/>.

Edasi viis tee meid Toilasse, kus kohalik pubis kinnitatakse pika laua ääres keha ja vahetasime muljeid.

Oktoobris käis meie kirjandusringil külas Toila raamatukogu Kella Kuue Kohtumiste Klubi, kuhu on koonud sealseid kirjanduse, ajaloo, muusika, kultuuri ja Toila raamatukogu sõbrad. Tookord esitasid külalised meile luule- ja laulukava tutvustades Anneli Lambi luulekogu

„Igal oma saatust“.

Nüüd otsustasime vastukülaskäigu teha. Esinema meie küll ei hakanud, aga sel õhtul toimus Toila raamatukogus kohtumine XXIX Virumaa kirjandusauhinna laureaadi Mathuraga, kodanikunimega Margus Lattik, kes on ka Juhan Liivi luulepreemia kolmekordne nominent (2005, 2012, 2013), Eesti Kultuurkapitali aasta parima luule- raamatu preemia nominent aastast 2006 ning Gustav Suitsu nimelise stipendiumi laureaat aastast 2014. Meile tutvustas kirjanik preemia pälvitud proosateost „Jääminek“. Et „Jäämineku“ kirjutaja väga hästi tunneb vanu inimesi või on lihtsalt vana hing noore kehas, tunnistas kirjanik isegi. Mathura, kes ise läbinisti Tallinna poiss, meenutas oma lapsepõlve Läänemaal vanavanemate juures ja leidis, et just see kogemus on päris ja jääb elavalt meelde. Virtuaalmaailm, milles lapsed praegu sageli viibivad, aga ongi virtuaalne ja sellest saadud elamusedki ei saa olla justkui tõelised. Muusikalisi vahelaku pakkus laulja, instrumentalist ja helilooja Kadi Uibo. Oli päikeseline ja mõnus õhtu, kus sai nautida mõlema

Kostüümidraama Kukruse mõisas. Foto: Kalju Kivistiku erakogust

esineja kaunist häält ja kauneid mõtteid.

Tagasisõit oli meeleolukas ja ei jätnud me vaatamata ka Valaste juga. Uhket jäämängu küll polnud, kuid eks ilu on igatüüpe enda silmades.

Maiga Parksepp

Õnnitleme sünnipäevalapsi...

88	Ellen Sillandi	02. mai
86	Milvi Tamme	08. mai
85	Lia Raudmägi	13. mai
	Heljo Sinisoo	16. mai
84	Aleksandra Petrova	06. mai
	Meeta Lepa	10. mai
	Ilme Jurtšuk	13. mai
	Ludmilla Luht	20. mai
83	Heinar Aasumäe	03. mai
	Elmi Soosar	21. mai
	Elgo-Maiold Raudla	24. mai
82	Laine Valving	08. mai
81	Kirill Lukašenko	13. mai
	Kalju Jõe	31. mai
80	Urve Räämet	13. mai
	Vendo Ellamaa	21. mai
75	Juta Liik	28. mai
	Erna Kams	31. mai
70	Peeter Tüvi	14. mai
	Maie Vihman	14. mai
	Maie Peterson	18. mai
	Endla Koulen	18. mai
	Küllli Meltsas	25. mai
65	Tiina Vainult	04. mai
	Kalev Riispapp	19. mai
	Vello Lepparu	25. mai
	Niina Harmipaik	28. mai
60	Sirje Kondimäe	06. mai
	Mati Müür	11. mai
	Endla Ismael	12. mai
	Jaak Rosenblatt	18. mai
	Ljudmila Aleksejeva	24. mai
55	Vello Mägi	04. mai
	Tatjana Tint	07. mai
	Nonna Nurmuhametova	14. mai
50	Marika Lehesoo	02. mai
	Kaido Leri	27. mai

LASTEKAITSEPÄEV
1. juuni 2017 kell 17.00
Haljala Rahvamaja

17.00 KIRBUKAS - TULE MÜÜMA JA OSTMA!
BATUUT NÄOMAALINGUD
MEISTERDAMINE
TASAKAALULINDI TÖÖTUBA

18.30 TÕUKERATTA- ja RATTARALLI
SÕTTES ON KIIVER KOHUSTUSLIK!

Haljala Rahvamajas
LASTE LAULUVÕISTLUS

HALJALA KIHELKONNA
KALJUKOOSTIS

6. mail kell 11.00

Kevadpidu Varangul

18. märtsil toimus Varangu seltsimajas peoõhtu, kus saatsime ära talve ja tervitasime saabuvat kevadet. Traditsiooniliselt katsime laua piduliste kaasatoodud joogi- ja söögipoolisega. Rahvast tantsitas lõõtsamees Martin Müller. Lisaks tantsule oli ka muid vahvaid tegevusi. Iga laudkond sai näidata oma oskusi eurovanasõnade tõlgendamisel. Kuna lund oli talvel napilt, siis ehitati veel viimaseid lumevabasid lumememmesid. Ühisluuletamise käigus valmisid talve- ja kevadeteemalised luuletused. Nalja nabanai sai pantomiimiülesannete lahendamisel. Pidulõppes meeleolukalt koguni kahe mehe lugude saatel, sest astus läbi ka pillimees Kalev Pallon. Seltsimaja akendes säras tuli südaõni.

Urve Kingumets

Raamatukogud suvel 1.06.-31.08.

Aaspere raamatukogu avatud

E 12.00-18.00; T ja N 10.00-17.00.

Suletud puhkuseks 17.07. - 30.07. ja 21.08. - 3.09.

Varangu raamatukogu avatud

Essus E 9.00-17.00; K 10.00-18.00; Varangul T 9.00-17.00

Suletud puhkuseks 26.06. - 30.07.

Haljala raamatukogu avatud

1. juuni - 30. juuni E 10.00-18.00; T, K, N, R 9.00-17.00;

1. juuli - 31. august K, N, R 9.00-17.00.

Õnnitleme vanemaid...

Ragne Loomus ja Reimo Seemen- MIA ROSANNA SEEMEN	09.03.2017
Ingrit Biider ja Uuno Trummal- LAURIS TRUMMAL	10.03.2017
Liana Lemloh ja Albert Gvozdetki- NORA LEMLOH	02.04.2017
Kerstin Pajuste ja Margus Erin- ISABEL ERIN	06.04.2017

Meie hulgast on lahkunud ...

Ats Meristu
20.09.1939 - 03.04.2017

Valter Tilga
19.12.1955 - 13.04.2017